

Bijlage 1 - Aanvullende gegevens evaluatie en cijfers GGD monitor

Toetsing doelstellingen vorige preventie- en handavingsplan alcohol

In het preventie- en handavingsplan alcohol 2014-2018 zijn doelstellingen opgenomen ten aanzien van alcoholgebruik door jongeren van 12 tot en met 18 jaar. Hiervoor zijn de cijfers van de jeugdmonitor 12-18 jaar van de GGD uit 2011 als basis gebruikt. De jeugdmonitor wordt elke 4 jaar herhaald. Hieronder worden de oorspronkelijke doelstellingen getoetst aan de cijfers van de jeugdmonitor uit 2015.

- 1. In 2017 is het percentage jongeren van 12 t/m 18 jaar dat de afgelopen maand alcohol heeft gedronken, verder afgenomen naar ten hoogste 37% (49% in 2011).*
Resultaat jeugdmonitor 2015: 50% van de jongeren van 12 t/m 18 jaar heeft de afgelopen maand alcohol gedronken. Dit percentage is dus ongeveer gelijk gebleven in plaats van afgenomen.
- 2. In 2017 is het percentage van de drinkende jongeren van 12 t/m 18 jaar dat de afgelopen vier weken aan binge drinken heeft gedaan (5 of meer glazen bij één gelegenheid) verder afgenomen naar ten hoogste 72% (84% in 2011).*
Resultaat jeugdmonitor 2015: 74,4% van de drinkende jongeren heeft de afgelopen maand aan binge drinken gedaan. Hiermee zijn we dus op de goede weg.
- 3. In 2017 is het percentage van de drinkende jongeren van 12 t/m 18 jaar dat 20 glazen of meer alcohol drinkt per week in de afgelopen maand verder afgenomen naar ten hoogste 13% (22% in 2011).*
Resultaat jeugdmonitor 2015: 14% van de drinkende jongeren drinkt 20 glazen alcohol of meer per week, versus 22% in 2011. Hiermee zijn we op de goede weg. Het percentage is aanzienlijk gedaald.
- 4. In 2017 is het percentage ouders van alcohol drinkende 12 t/m 18-jarigen dat alcoholgebruik goed vindt of er niets van zegt gedaald naar ten hoogste 69% (77% in 2011).*
Resultaat jeugdmonitor 2015: 74% van de ouders vindt het goed of zegt er niets van. Met name het percentage ouders dat er niets van zegt is gedaald (van 10% naar 2%).

De afname van dronkenschap door jongeren tussen de 12 en 18 jaar

- 5. In 2017 is het percentage van de drinkende jongeren van 12 t/m 18 jaar dat dronken of aangeschoten is geweest in de afgelopen maand verder afgenomen naar ten hoogste 38% (44% in 2011).*
Resultaat jeugdmonitor 2015: 54% van de recent drinkende 12 t/m 18 jarigen is de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest, versus 44% in 2011. Het percentage is dus toegenomen in plaats van afgenomen.

Uitgebreid overzicht activiteiten in het kader van educatie en bewustwording

In het kader van educatie en bewustwording hebben de afgelopen jaren veel verschillende projecten, campagnes en activiteiten plaats gevonden. Zoals:

- Publiekscampagne Laet je niet Flessen uit de regio Zuidoost-Brabant. In 2016 zijn we overgestapt naar de publiekscampagne Wat kies jij naar voorbeeld van een andere GGD regio. Doel hiervan was om de inwoners op een ludieke manier te laten nadenken over de keuzes die ze maken tijdens carnaval / uitgaan etc. Hiervoor is gekozen vanwege de aansprekende posters en verbreding van de onderwerpen (niet alleen alcohol, maar ook gezond eten, bewegen, veilige seks en gehoorschade) konden zo meepakt worden. Met posters en pr berichten zijn ouders, jongeren en uitbaters geïnformeerd.
- Er is elk jaar een themabijeenkomst georganiseerd voor ouders van uitgaande jeugd om hen te informeren over de aspecten die te maken hadden met veilig uitgaan. Onderwerpen die hierbij aan de orde kwamen waren de risico's van alcoholgebruik, afspraken maken met je kind over alcohol, de consequenties van een vals ID, drugsgebruik. Op basis van de ervaringen zijn bijeenkomst afwisselend georganiseerd in een horecagelegenheid (wisselend lagere en hogere opkomst), gemeenschapshuis de Kei (lage opkomst), op het Pius X met medewerking van school (redelijke opkomst).
- In samenwerking met de bibliotheek en naar aanleiding van vragen van ouders tijdens een van de ouderbijeenkomsten is een informatiebijeenkomst over drugs georganiseerd
- In samenwerking met het NOC-NSF en kinderarts van der Lely (oprichter van de alcoholpoli's in Nederland) is in het najaar van 2016 een bijeenkomst voor (sport)verenigingen over de consequenties van alcoholgebruik georganiseerd. Lage opkomst maar enthousiaste deelnemers.
- Er is aangesloten bij landelijke campagnes en materialen (www.NIX18.nl). In dit kader zijn posters op naam gemaakt en verspreid onder horecazaken en sportkantines bijvoorbeeld tijdens de themaweek, NIX zonder ID. Verder zijn periodiek artikelen over alcohol en jeugd gepubliceerd via de diverse mediakanalen. In deze artikelen werd ook verwezen naar landelijke websites waar informatie en ondersteuning geboden wordt.

- Er zijn jaarlijks gastlessen gegeven op de basisscholen. In de afgelopen jaren is de opzet gewijzigd naar aanleiding van nieuwe inzichten van het Trimbos instituut over effectiviteit van dergelijke voorlichting aan deze leeftijdsgroep. Hierbij ligt de focus meer op groepsdruk en social media en niet meer op alcohol- en drugsvoorlichting.
- Ook met PiusX college is regelmatig de samenwerking gezocht en zijn door het PIUSX TV reportages gemaakt over een vals ID, veilige carnaval en dergelijke.
- Er zijn ook alternatieve activiteiten voor jongeren ondersteund (frisfeesten). Dit in het kader van een maatschappelijke stage opdracht. De ervaringen waren wisselend en hier is geen vervolg aan gegeven.
- Verder hebben we nadrukkelijk ingezet op regionale samenwerking en dit heeft ertoe geleid dat de gemeente Bladel is aangesloten bij de werkgroep alcohol en dat de gemeenten Bergeijk en Eersel ook een dergelijke werkgroep hebben opgericht. Verder worden veel campagnes nu door de Kempen gemeenten samen opgepakt waardoor het bereik veel groter is.
- Voor volwassenen promoten we sinds 2016 de IkPas campagne, waarbij inwoners worden gestimuleerd om 30 of 40 dagen geen alcohol te drinken. Het college van de gemeente neemt hierin een voorbeeldfunctie door ook zelf mee te doen aan de actie en inwoners op te roepen hun voorbeeld te volgen.
- Verder hebben we verbindingen gelegd met verkeersveiligheid en met ouderen. Er hebben verschillende inzetten van Veilig Verkeer Nederland plaatsgevonden (BOB campagne team tijdens een muziekfestival in Reusel 2017, tijdens de kermis in Reusel met een voetbalspel, tijdens de jaarmarkt met een rijnsimulator en een speciale campagne voor de jeugd tijdens het uitgaan. Positieve evaluaties. Door de KBO's is in dit kader een thema-avond georganiseerd over alcohol en medicijnen in het verkeer. een combinatie gelegd met verkeersveiligheid en inzetten van VVN georganiseerd (opkomst ca 25 personen, lager dan verwacht). Promotieteams van VVN hebben onze inwoners geïnformeerd over het belang van niet drinken als je moet rijden.
- Ouders van jongeren die bij een blaastest van de politie positief blazen ontvangen een brief van de burgemeester om hen te wijzen op de risico's van alcoholgebruik.
- Project weerbaarheid: het versterken van de weerbaarheid van de jeugd om allerlei verleidingen in het leven te weerstaan en het versterken van de weerbaarheid van ouders om duidelijke regels te stellen;

JEUGDMONITOR 12-18 JAAR 2015
Tabel 2. Trends 2007-2011-2015 - Gemeente Reusel-De Mierden en regio Zuidoost-Brabant

	Reusel-De Mierden			Zuidoost-Brabant		
	2007	2011	2015	2007	2011	2015
	n=284	n=280	n=251	n=10.108	n=12.143	n=7.387
	%	%	%	%	%	%
A. Achtergrond kenmerken						
Geslacht						
Jongen	50	50	49	51	51	51
Meisje	50	50	51	49	49	49
Leeftijd						
12-15 jaar	52	57	56	57	59	57
16-18 jaar	48	43	44	43	41	43
Etniciteit						
Autochtoon	97	94	92	88	85	83
Westers allochtoon	2	4	4	5	6	7
Niet-westers allochtoon	0,9	2	4	8	10	10
Gezinssituatie						
Vader en moeder	-	86	87	-	80	78
Vader/moeder en partner	-	4	3	-	5	5
Co-ouders	-	5	3	-	4	6
Eenoudergezin	-	5	6	-	10	9
Woont bij anderen of zelfstandig	-	0,3	0,4	-	1	2
Opleiding ouders						
Ouders laag opgeleid (geen/basisonderwijs)	2	2	2	5	2	2
Ouders ten hoogste MBO-kort	24	21	19	20	19	16
Werksituatie ouders						
Geen werkende ouder / verzorger	1	3	2	2	2	3
Eén of beide ouders werkloos, arbeidsongeschikt en/of langdurig ziek	6	8	10	8	9	12
B. School						
Soort onderwijs						
Niet meer op school/geen onderwijs	1	1	0,8	3	2	1
Basisonderwijs	-	3	2	-	3	3
Brugklas VMBO/HAVO	-	9	7	-	6	5
VMBO/Praktijkonderwijs	-	21	21	-	23	23
MBO	-	19	18	-	13	15
HAVO/VWO/HBO/Universiteit	-	45	49	-	51	52
Ander soort onderwijs	-	2	3	-	1	1
Ziekteverzuim (alleen schoolgaande jeugd)						
Heeft afgelopen 4 weken wegens ziekte verzuimd van school	23	21	23	31	30	26
Spijbelen (alleen schoolgaande jeugd)						
Heeft afgelopen 4 weken gespijbeld van school	5	9	7	10	7	5

	Reusel-De Mierden			Zuidoost-Brabant		
	2007 n=284	2011 n=280	2015 n=251	2007 n=10.108	2011 n=12.143	2015 n=7.387
	%	%	%	%	%	%
D. Leefstijl						
Voeding						
Niet dagelijks groente	59	83	61	61	79	56
Niet dagelijks fruit	66	73	75	73	76	73
Minder dan 5x per week ontbijten	16	9	11	15	13	12
Roken						
Niet-rokers	88	89	95	88	90	93
Dagelijkse rokers	8	5	1	7	5	3
Waterpijp						
Heeft wel eens waterpijp gerookt	-	15	17	-	24	22
Rookt (nu) waterpijp	-	2	2	-	5	6
Alcoholconsumptie (totale groep)						
Heeft ooit alcohol gedronken	67	55	56	61	49	44
Heeft alcohol gedronken in afgelopen 4 weken	57	49	50	49	41	36
Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	15	10	7	6	5	3
Heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	43	41	37	34	30	25
Is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	26	21	27	21	19	18
Alcoholconsumptie recente gebruikers (subgroep)						
<i>Heeft in de afgelopen 4 weken alcohol gebruikt en:</i>						
- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	28	22	14	13	12	8
- heeft bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	76	84	74	69	72	69
- is dronken of aangeschoten geweest	45	44	54	44	47	52
<i>Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep recente gebruikers):</i>						
- jonger dan 12 jaar	5	5	0	7	3	1
- 12-13 jaar	40	22	16	30	17	13
- 14-15 jaar	46	57	68	52	60	59
- 16-17 jaar	9	16	14	11	20	26
- 18 jaar en ouder	0	0	2	0,2	0,3	0,8
<i>Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep recente gebruikers):</i>						
- ze vinden het goed	65	67	72	61	62	63
- ze vinden dat ik minder moet drinken	11	9	6	8	8	6
- ze raden het af	8	11	18	15	14	20
- ze verbieden het	2	0	0,7	1	1	1
- ze weten het niet	0,7	3	1	2	3	3
- ze zeggen er niets van	14	10	2	13	11	7

	Reusel-De Mierden			Zuidoost-Brabant		
	2007 n=284	2011 n=280	2015 n=251	2007 n=10.108	2011 n=12.143	2015 n=7.387
	%	%	%	%	%	%
Alcoholconsumptie 16-18 jarigen (subgroep)						
<i>Is 16, 17 of 18 jaar en:</i>						
- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	31	21	15	13	12	6
- heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	70	78	74	63	61	50
- is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	45	42	55	41	41	38
<i>Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep 16-18 jarigen):</i>						
- jonger dan 12 jaar	4	1	0	4	2	0,7
- 12-13 jaar	28	16	11	20	9	7
- 14-15 jaar	48	53	62	51	52	43
- 16-17 jaar	10	21	16	14	24	27
- 18 jaar en ouder	0	0	2	0,3	0,3	0,9
<i>Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep 16-18 jarigen):</i>						
- ze vinden het goed	65	67	70	60	59	52
- ze vinden dat ik minder moet drinken	11	9	5	8	7	4
- ze raden het af	2	5	14	9	9	14
- ze verbieden het	0	0	0	0,3	0,5	1
- ze weten het niet	0,6	0,8	0	0,5	0,8	2
- ze zeggen er niets van	10	10	2	11	10	6
Druggebruik						
Wel eens drugs gebruikt	-	7	5	-	9	8
<i>Druggebruik in afgelopen 4 weken:</i>						
- wiet of hasj	0,9	0,9	1	4	3	3
- hallucinogene paddestoeltjes	0	0	0	0,3	0,1	0,1
- GHB	-	0	0	-	0,1	0
- XTC / MDMA	0	1	1	0,5	0,3	0,4
- cocaïne	0,3	0	0	0,4	0,1	0,1
- heroïne	0	0	0	0,1	0	0
- amfetaminen	0	0	0,4	0,3	0,1	0,2
- LSD	-	0	0	-	0	0,1
- harddrugs (incl. LSD incl. GHB)	-	1	1	-	0,4	0,5
Beweging						
Sport of beweegt (minimaal één uur per dag) minder dan 7 dagen per week	69	75	77	76	75	77
Denkt genoeg te bewegen	77	78	82	70	75	75
Weerbaarheid						
Heeft lage weerbaarheid	-	4	4	-	4	4

JEUGDMONITOR 12-18 JAAR 2015
Tabel 2. Trends 2007-2011-2015 - gemeente Reusel-De Mierden en regio ZO-Brabant
NB: Selectie van 12 t/m 17 jarigen

16-17 jarigen Reusel-De Mierden: n=63 (2007), n=69 (2011), n=68 (2015)

A. Achtergrond kenmerken
Geslacht

 Jongen
 Meisje

Leeftijd

 12-15 jaar
 16-18 jaar

Etniciteit

 Autochtoon
 Westers allochtoon
 Niet-westers allochtoon

Gezinssituatie

 Vader en moeder
 Vader/moeder en partner
 Co-ouders
 Eenoudergezin
 Woont bij anderen of zelfstandig

Opleiding ouders

 Ouders laag opgeleid (geen/basisonderwijs)
 Ouders ten hoogste MBO-kort

Werksituatie ouders

 Geen werkende ouder / verzorger
 Eén of beide ouders werkloos, arbeidsongeschikt en/of langdurig ziek

	Reusel-De Mierden			Zuidoost-Brabant		
	2007	2011	2015	2007	2011	2015
	n=167	n=245	n=227	n=8.664	n=10.843	n=6.568
	%	%	%	%	%	%
Geslacht						
Jongen	50	50	49	51	51	51
Meisje	50	50	51	49	49	49
Leeftijd						
12-15 jaar	62	67	63	66	67	65
16-18 jaar	38	33	37	34	33	35
Etniciteit						
Autochtoon	98	94	92	87	85	82
Westers allochtoon	2	4	4	5	6	7
Niet-westers allochtoon	0,6	2	4	8	9	11
Gezinssituatie						
Vader en moeder	-	86	86	-	81	78
Vader/moeder en partner	-	3	4	-	5	5
Co-ouders	-	6	3	-	4	6
Eenoudergezin	-	5	6	-	9	9
Woont bij anderen of zelfstandig	-	0,4	0,4	-	0,8	0,9
Opleiding ouders						
Ouders laag opgeleid (geen/basisonderwijs)	1	1	2	5	2	2
Ouders ten hoogste MBO-kort	24	20	19	20	19	16
Werksituatie ouders						
Geen werkende ouder / verzorger	1	3	2	2	2	2
Eén of beide ouders werkloos, arbeidsongeschikt en/of langdurig ziek	6	7	11	8	9	12

NB: Selectie van 12 t/m 17 jarigen

16-17 jarigen Reusel-De Mierden: n=63 (2007), n=69 (2011), n=68 (2015)

Alcoholconsumptie (totale groep)

Heeft ooit alcohol gedronken

Heeft alcohol gedronken in afgelopen 4 weken

Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week

Heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken

Is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest

Alcoholconsumptie recente gebruikers (subgroep)

Heeft in de afgelopen 4 weken alcohol gebruikt en:

- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week

- heeft bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken

- is dronken of aangeschoten geweest

Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep recente gebruikers):

- jonger dan 12 jaar

- 12-13 jaar

- 14-15 jaar

- 16-17 jaar

- 18 jaar en ouder

Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep recente gebruikers):

- ze vinden het goed

- ze vinden dat ik minder moet drinken

- ze raden het af

- ze verbieden het

- ze weten het niet

- ze zeggen er niets van

Alcoholconsumptie 16-17 jarigen (subgroep)

Is 16 of 17 en:

- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week

- heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken

- is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest

Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep 16-17 jarigen):

- jonger dan 12 jaar

- 12-13 jaar

- 14-15 jaar

- 16-17 jaar

- 18 jaar en ouder

	Reusel-De Mierden			Zuidoost-Brabant		
	2007	2011	2015	2007	2011	2015
	n=167	n=245	n=227	n=8.664	n=10.843	n=6.568
	%	%	%	%	%	%
Heeft ooit alcohol gedronken	61	50	51	56	44	37
Heeft alcohol gedronken in afgelopen 4 weken	50	43	44	43	35	29
Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	11	8	4	4	3	1
Heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	38	35	32	29	25	19
Is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	22	17	24	17	15	14
Alcoholconsumptie recente gebruikers (subgroep)						
Heeft in de afgelopen 4 weken alcohol gebruikt en:						
- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	24	20	10	10	10	5
- heeft bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	74	82	71	67	69	65
- is dronken of aangeschoten geweest	44	41	54	41	43	47
Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep recente gebruikers):						
- jonger dan 12 jaar	5	6	0	9	4	1
- 12-13 jaar	44	21	19	33	18	14
- 14-15 jaar	49	60	68	51	61	64
- 16-17 jaar	2	14	12	7	17	21
- 18 jaar en ouder	0	0	0	0	0	0
Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep recente gebruikers):						
- ze vinden het goed	62	65	66	58	59	58
- ze vinden dat ik minder moet drinken	9	8	6	7	7	5
- ze raden het af	9	15	23	18	17	25
- ze verbieden het	2	0	0,9	1	2	1
- ze weten het niet	1	3	2	2	4	4
- ze zeggen er niets van	16	10	2	14	11	7
Alcoholconsumptie 16-17 jarigen (subgroep)						
Is 16 of 17 en:						
- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week	29	19	12	11	10	4
- heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken	67	81	71	62	60	44
- is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest	45	42	57	39	38	33
Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep 16-17 jarigen):						
- jonger dan 12 jaar	4	0	0	5	2	0,7
- 12-13 jaar	28	13	13	20	9	6
- 14-15 jaar	52	59	60	53	53	45
- 16-17 jaar	2	23	16	11	22	23
- 18 jaar en ouder	0	0	0	0	0	0

NB: Selectie van 12 t/m 17 jarigen

16-17 jarigen Reusel-De Mierden: n=63 (2007), n=69 (2011), n=68 (2015)

Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep 16-17 jarigen):

- ze vinden het goed
- ze vinden dat ik minder moet drinken
- ze raden het af
- ze verbieden het
- ze weten het niet
- ze zeggen er niets van

Reusel-De Mierden			Zuidoost-Brabant		
2007	2011	2015	2007	2011	2015
n=167	n=245	n=227	n=8.664	n=10.843	n=6.568
%	%	%	%	%	%
64	68	63	59	58	46
11	8	5	7	7	4
0	8	19	10	11	17
0	0	0	0,5	0,5	1
1	0	0	0,5	0,9	2
11	11	1	12	10	5

Bijlage 2 - Risicoanalyse

Risicoanalyse

Voor het bepalen van de hotspots is een risicoanalyse uitgevoerd. Van de locaties waar alcohol verkocht wordt, is allereerst een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een jongere onder de achttien alcohol kan kopen. Die kans is beoordeeld op de schaal van:

- Zeer klein (1)
- Klein (2)
- Gemiddeld (3)
- Hoog (4)
- Zeer hoog (5)

Vervolgens is gekeken naar de negatieve effecten die het schenken van alcohol aan jongeren heeft:

- Aantasting leefbaarheid/hinder (1)
- Verstoring openbare orde (1)
- Gezondheidsrisico's door toename alcoholgebruik (1)

De eventueel aanwezige negatieve effecten worden bij elkaar opgeteld, met een score van maximaal 3.

Tot slot is de score van de kans dat de jongeren alcohol kunnen kopen (K) en score van de negatieve effecten die mogelijk kunnen ontstaan (NE) met elkaar vermenigvuldigd. Hierdoor ontstaat een risicoscore (R). Dit heeft geleid tot het volgende overzicht van locaties/type inrichtingen waar alcohol wordt verkocht met de daarbij behorende score van de risicoanalyse:

Alcohol schenken			
Commerciële vergunning			
<i>Soorten horeca</i>	<i>Kans</i>	<i>Negatieve effecten</i>	<i>Risico</i>
Discotheek/café	4	3	12
Café/restaurant	4	2	8
Restaurant	2	1	2
Paracommerciële vergunning			
Sportkantine	4	3	12
Gemeenschapshuis	2	2	4
Jeugd/jongerencentrum	3	3	9
Ontheffing artikel 35 DHW			
Evenement	5	3	15

Alcoholverkoop voor gebruik elders			
Commerciële vergunning			
<i>Soorten horeca</i>	<i>Kans</i>	<i>Negatieve effecten</i>	<i>Risico</i>
Slijterij	1	2	2
Zonder vergunning			
Cafeteria	4	3	12
Supermarkt	4	2	8

Van bovengenoemde soorten horeca scoren het hoogst de discotheeken/café's, de sportkantines, de evenementen en de snackbars. Dit zijn onze hotspots.

Bijlage 3 – Sanctiemaatregelen en sanctietabel

Basis handhaven

De wettelijke bevoegdheid tot het doen naleven van wetten en regels is gelegen in artikel 125 van de Gemeentewet en in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), met name in de artikelen 5:21 en 5:32.

In enkele bijzondere gevallen is de handhavingsbevoegdheid geregeld in de desbetreffende bijzondere wet. Verder zijn in de artikelen 172 t/m 178 van de Gemeentewet diverse bevoegdheden toegekend aan de burgemeester in het kader van handhaving van de openbare orde, het toezicht op openbare gelegenheden, ordeverstoring vanuit woningen, ongeregelde heden en dergelijke.

Sanctiemaatregelen

De Awb en andere wetten (waaronder DHW) geven aan welke sancties het bevoegde gezag kan inzetten tegen het voorkomen of voortduren van overtredingen. Deze zijn:

- *Opleggen van een last onder bestuursdwang*, waarbij door feitelijk handelen de overtreding door of namens gemeente ongedaan wordt gemaakt (artikel 125 van de Gemeentewet en afd. 5.3 van de Awb). Hieronder valt ook het sluiten en verzegelen van gebouwen en terreinen. De kosten van het toepassen van bestuursdwang kunnen worden verhaald op de overtreder;
- *Opleggen van een last onder dwangsom*, waarbij onder dreiging van het invorderen van een geldbedrag de overtreding ongedaan moet worden gemaakt en/of voortduren en herhaling moet worden voorkomen; de last kan ook preventief worden opgelegd (afd. 5.4 van de Awb);
- *(Tijdelijke) sluiting van de inrichting* ingevolge de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de DHW en artikel 174 Gemeentewet;
- *Ontzeggen van de toegang* tot de ruimte indien in strijd met de DHW alcoholhoudende drank wordt verstrekt (artikel 36 van de DHW);
- *Intrekken van de vergunning* ingevolge de APV en/of de DHW;
- *Opleggen van een bestuurlijke boete* (artikel 44a DHW);
- *Schorsen van de Drank- en Horecaverunning* (artikel 32 DHW);
- *Tijdelijk stilleggen van de alcoholverkoop in de detailhandel* (artikel 19a DHW).

Daarnaast kan op basis van een aantal artikelen in de DHW (alleen) strafrechtelijk worden opgetreden door middel van het opmaken van een proces-verbaal.

Let op: niet alle genoemde sancties mogen gelijktijdig worden toegepast. Hiervoor moet naar de wettelijke mogelijke samenloop van sancties gekeken worden (onder andere Awb en DHW). Het toepassen van maatregelen ter handhaving van de openbare orde valt onder de Gemeentewet.

Sanctiestrategie

Landelijk is de "Landelijke handhavingsstrategie" opgesteld als sanctiestrategie voor het omgevingsrecht. Deze strategie is overigens, en zeker als wijze van aanpak c.q. stappenplan, goed bruikbaar voor overtredingen van overige wetgeving, waaronder de DHW. De strategie deelt overtredingen grofweg op in 3 categorieën, met elk hun eigen aanpak. De categorieën zijn, van zwaar naar licht:

- *Categorie 0 (spoedeisend)*: bij categorie 0-overtredingen gaat het om urgente, ernstige zaken die direct moeten worden beëindigd. Er is sprake van acuut gevaar voor natuur en milieu en/of de volksgezondheid is in gevaar en/of de veiligheid is in het geding. Er is snelheid vereist om tot beëindiging van de overtreding te komen.
- *Categorie 1*: categorie 1-overtredingen zijn ernstige overtredingen, maar er is geen sprake van een acute (gevaar)situatie. Een overtreding kan ook als categorie 1 worden aangemerkt als er verzwarende omstandigheden met betrekking tot de overtreder aan de orde zijn.
- *Categorie 2*: categorie 2-overtredingen zijn de overige overtredingen. Deze overtredingen zijn van minder belangrijke aard, bijvoorbeeld administratieve vereisten, signaleringen en gedragingen.

Overtreding	Acties
Categorie 0	Direct toepassen bestuursdwang <ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen begunstigingstermijn ▪ Afschrift aan Politie
Categorie 1	1. Bestuurlijke waarschuwing <ul style="list-style-type: none"> - Voornemen met hersteltermijn bekend maken - Termijn zienswijze bekend maken - Afschrift aan Politie <p>Indien <u>niet</u> tijdig hersteld:</p> <p>2. Sanctiebeschikking (opleggen last onder dwangsom / bestuursdwang) en afschrift aan Politie</p> <p>Indien <u>niet</u> tijdig hersteld:</p> <p>3. Verbeuren en innen dwangsom / uitvoering bestuursdwang</p>
Categorie 2	1. Brief met hersteltermijn <p>Indien <u>niet</u> tijdig hersteld:</p> <p>2. Bestuurlijke waarschuwing <ul style="list-style-type: none"> - Voornemen met hersteltermijn bekend maken - Termijn zienswijze bekend maken - Afschrift aan Politie <p>Indien <u>niet</u> tijdig hersteld:</p> <p>3. Sanctiebeschikking (opleggen last onder dwangsom / bestuursdwang) en afschrift aan Politie</p> <p>Indien <u>niet</u> tijdig hersteld:</p> <p>4. Verbeuren en innen dwangsom / uitvoering bestuursdwang</p> </p>

Tabel 1 - Sanctiestrategie

Als toevoeging op de bovenstaande strategie wordt vermeld dat hiernaast ook het instrument “bestuurlijke boete” ingezet kan worden in veel gevallen. Ook is het wenselijk om een afschrift naar politie te sturen, naast de afschriften die hierboven opgenomen zijn.

Spoedeisende bestuursdwang in de vorm van sluiting van een horecabedrijf (door de burgemeester) kan bijvoorbeeld gebeuren wanneer:

- daar door misdrijf verkregen voorwerpen zijn verworven, voorhanden zijn of worden overgedragen, dan wel zijn bezwaard of verborgen;
- daar wapens, als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie, aanwezig zijn waarvoor geen ont-heffing, vergunning dan wel verlof is verleend;
- zich daar andere feiten of omstandigheden hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het geopend blijven van die ruimte ernstig gevaar oplevert voor de openbare orde;
- daar is gehandeld in strijd met het bepaalde in de Opiumwet.

Uitvoeringsstrategie

Elke overtreding moet in beginsel leiden tot handhavend optreden. Uiteraard alleen en voor zover de partners daartoe bevoegd zijn en voor zover hun prioriteitenstelling daarmee strookt. De opgelegde bestuurs- en strafrechtelijke maatregelen moeten daadwerkelijk ten uitvoer worden gelegd, behoudens uitzonderlijke omstandigheden zoals overmacht en niet-voorzienbare zaken. Verbeurde dwangsommen worden daadwerkelijk ingevorderd en bestuursdwang wordt geëffectueerd. Indien er proces-verbaal is opgemaakt, moet dit bij voorkeur leiden tot een strafrechtelijke vervolging. Voor het daarnaast toepassen van bestuurlijke sancties moet naar de wettelijke mogelijke samenloop van sancties gekeken worden (o.a. Awb en DHW).

Bepalen zwaarte sanctie

De hoogte van de dwangsom moet proportioneel zijn (in redelijke verhouding staan) tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging. Voor het bepalen van de dwangsom kunnen bijvoorbeeld de kosten voor het ongedaan maken van de overtreding(en) als uitgangspunt worden genomen. De daarvoor verkregen hoogte van de dwangsom mag in het kader van de beoogde werking worden verhoogd met een ‘toeslag’, bijvoorbeeld 25%. Dit is volgens jurisprudentie toegestaan. De dwangsom mag immers niet worden gezien als een afkoopsom. Om die reden en om de beoogde werking van de

dwangsomoplegging veilig te stellen, mag de dwangsom hoger zijn dan het bedrag voor het ongedaan maken van de overtreding.

Het opleggen van sancties is geen doel op zich. Sancties zijn in eerste instantie bedoeld als pressiemiddel om de overtredingen ongedaan te maken. Ook gaat er een preventieve werking uit. Blijft een ondernemer of burger echter volharden in zijn overtreding, dan wordt de sanctie ook daadwerkelijk toegepast of uitgevoerd.

Ook bij het inzetten van een last onder bestuursdwang moet de zwaarte van de dwangmaatregel in proportie staan tot de aard, de gevaarstelling en de urgentie van de overtreding.

Als de maatregel is gericht op een tijdelijke sluiting van een bedrijf, dan moet zowel de sluiting zelf, als de duur van de sluiting in een redelijke verhouding staan tot de zwaarte van de overtreding.

In de sanctietabel (bijlage 4) zijn de voorgestelde sancties en termijnen opgenomen van de meest voorkomende overtredingen. Zoals eerder gesteld, kan er in specifieke situaties worden afgeweken van de in dit plan voorgestelde sancties en termijnen. Hierbij is artikel 4:84 Awb van belang. Het bestuursorgaan handelt namelijk overeenkomstig dit plan, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met het plan te dienen doelen. Hier moet uiteraard wel een goede motivering aan ten grondslag liggen. Enerzijds doet dit recht aan de transparantie van de handhaving en anderzijds wordt daarmee een motiveringsgebrek voorkomen in bezwaar- en beroepszaken.

Uitwisselen informatie/gegevens

Bij het gezamenlijk handhavend optreden worden desgevraagd de relevante gegevens uitgewisseld tussen gemeenten onderling en tussen gemeente en politie, indien en voor zover deze noodzakelijk zijn voor een adequaat bestuurs- en/of strafrechtelijk optreden. Voor persoonlijke en gevoelige gegevens geldt uiteraard een geheimhoudingsplicht. Deze data moeten vertrouwelijk worden behandeld.

Handhaving bij gebruikers (jongeren)

Op basis van blaastesten en/of interpretatie van toezichthouders of beveiliging waarbij de jongeren alcohol hebben gedronken of in kennelijke staat van dronkenschap verkeren kunnen verschillende acties ondernomen worden. Dit geldt ook bij jongeren die alcohol aan het consumeren zijn of voor consumptie gereed hebben. Acties die kunnen worden ondernomen zijn:

1. het weigeren van de toegang bij een horecagelegenheid;
2. het uitdelen van een boete, zoals landelijk vastgesteld;
3. doorverwijzing naar Halt: jongeren van 12 tot 18 jaar, die zijn staande gehouden/aangehouden voor bijvoorbeeld artikel 45 van de Drank- en Horecawet hebben de keuze: naar de Officier van Justitie of naar Halt. In een Halt-afdoening kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie. Een afschrift van het HALT-voorstel wordt verstuurd naar de gemeente Reusel-De Mierden, afdeling bestuursondersteuning.

Sanctietabel Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid

De sanctietabel is een Excel-bestand, dat als losse bijlage aan het plan is toegevoegd.